13/12/2020

Οι Άγιοι Ευστράτιος, Αυξέντιος, Ευγένιος, Μαρδάριος και Ορέστης

/ Βίοι Αγίων

Γράφει Αριστείδης Γ. Θεοδωρόπουλος, Εκπαιδευτικός

Ανάμεσα στο πλήθος των ενδόξων και καλλινίκων μαρτύρων, οι οποίοι αγωνίστηκαν και μαρτύρησαν για την αγάπη του Ιησού Χριστού κατά την περίοδο της βασιλείας των χριστιανομάχων Ρωμαίων αυτοκρατόρων Διοκλητιανού και Μαξιμιανού (284-304μ.Χ.),εξέχουσα θέση κατέχουν οι αθλήσαντες το 296 μ.Χ. και τιμώμενοι από την Ορθόδοξη Εκκλησία στις 13 Δεκεμβρίου άγιοι ένδοξοι μάρτυρες Ευστράτιος, Αυξέντιος, Ευγένιος, Μαρδάριος και Ορέστης.

Οι πέντε αυτοί άγιοι του 3ου μ.Χ. αιώνα μας διδάσκουν με το ακμαίο αγωνιστικό τους φρόνημα και τη σθεναρή τους πίστη, αλλά και με την αδιάλειπτη ζωντανή τους παρουσία χάρη στα πολλαπλά θαύματα,τα οποία επιτελούν τα χαριτόβρυτα

ιερά τους λείψανα.

Την εποχή της αθλήσεως των πέντε ενδόξων και καλλινίκων μαρτύρων η ειδωλολατρική θρησκεία είχε εξαπλωθεί και επικρατήσει στη ρωμαϊκή αυτοκρατορία. Παρόλα αυτά πολλοί χριστιανοί εξακολουθούσαν να κατοικούν στις περιοχές της Αρμενίας και της Καππαδοκίας. Γι’ αυτό τον λόγο ο Διοκλητιανός αποφάσισε να εκδιώξει τους τοπικούς άρχοντες αυτών των δύο περιοχών και να διορίσει σ’ αυτές δύο σκληρόκαρδους χριστιανομάχους, τον Λυσία, ο οποίος διορίστηκε Επίτροπος στους Λιμιταναίους, και τον Αγρικόλα, ο οποίος διορίστηκε Διοικητής της Σεβάστειας. Με την ανάληψη των καθηκόντων τους ξεκίνησε και ο αδυσώπητος διωγμός των χριστιανών.

Την εποχή αυτή ο άγιος Ευστράτιος ζούσε στην περιοχή της Σεμένδρειας, η οποία είναι τα αρχαία Αράβρακα, και διακρινόταν για την ευσέβεια και τον ενάρετο βίο του. Παρόλο που κατείχε υψηλό στρατιωτικό αξίωμα, δεν μπορούσε να ανεχθεί τους βασανισμούς και τις διώξεις των χριστιανών. Γι’ αυτό και αποφάσισε να αγωνιστεί για τη διατήρηση της αμωμήτου χριστιανικής πίστεως και να μαρτυρήσει για τον Ιησού Χριστό. Ήθελε όμως να έχει και τη συγκατάθεση του Θεού, η οποία του δόθηκε, αφού την εποχή εκείνη λειτουργούσε στην εκκλησία της περιοχής ένας πρεσβύτερος, ονόματι Αυξέντιος. Αποφάσισε λοιπόν ο Ευστράτιος να δώσει τη ζώνη του σ’ έναν υπηρέτη για να την πάει στον ναό, όπου λειτουργούσε ο Αυξέντιος, και να την τοποθετήσει πάνω στην Αγία Τράπεζα. Εάν ο πρώτος,ο οποίος θα έπαιρνε τη ζώνη, ήταν ο Αυξέντιος, τότε αυτό θα σήμαινε ότι ο Κύριος θα ήθελε να μαρτυρήσει ο Ευστράτιος για Εκείνον. Ο υπηρέτης πήγε στον ναό και έβαλε τη ζώνη πάνω στην Αγία Τράπεζα. Αφού κρύφτηκε, είδε τον πρεσβύτερο Αυξέντιο να εισέρχεται μέσα στο Άγιο Βήμα και να παίρνει τη ζώνη. Έτσι ο άγιος Ευστράτιος μετά τη διήγηση των γεγονότων από τον υπηρέτη, κατάλαβε ότι ήταν το θέλημα του Θεού να μαρτυρήσει για την αγάπη του Χριστού. Γι’ αυτό και κάλεσε τους φίλους του σε γεύμα. Μεταξύ των καλεσμένων ήταν και ο χιλίαρχος Ευγένιος, ο οποίος εντυπωσιάστηκε από τη λάμψη και τη χαρούμενη διάθεση του Ευστρατίου. Με απορία μάλιστα τον ρώτησε τον λόγο αυτής της αλλαγής στη συμπεριφορά του. Τότε ο Ευστράτιος του απάντησε, ότι την επόμενη ημέρα θα αποκτήσει μεγάλα πλούτη και πολύτιμους θησαυρούς.

Την άλλη ημέρα ο Ευστράτιος επισκέφθηκε τους φυλακισμένους χριστιανούς, των οποίων επικεφαλής μπήκε ο ίδιος, και στη συνέχεια παρουσιάστηκε ενώπιον του αιμοσταγούς άρχοντα Λυσία. Μόλις ο Ρωμαίος έπαρχος αντίκρισε τον επί είκοσι επτά έτη υπηρετούντα αξιωματούχο Ευστράτιο να ηγείται των χριστιανών, απόρησε και έδωσε την εντολή να του αφαιρέσουν τη χλαίνη και τη ζώνη και να τον οδηγήσουν ενώπιόν του. Αμέσως ο Λυσίας τον κάλεσε να αποκηρύξει τη χριστιανική του πίστη και να θυσιάσει στους ψεύτικους προγονικούς θεούς. Ο ένδοξος μάρτυς Ευστράτιος του απάντησε με γενναιότητα, ότι δεν πρόκειται να εγκαταλείψει την πίστη του στο όνομα του Ιησού Χριστού και ούτε δίνει σημασία στις πρόσκαιρες απολαύσεις και τα εφήμερα αγαθά.

Παράλληλα κάλεσε τον σκληρόκαρδο άρχοντα να γνωρίσει τον Χριστό. Η ακλόνητη πίστη του Ευστρατίου προκάλεσε τον θυμό του Λυσία, ο οποίος διέταξε να κρεμάσουν τον μάρτυρα και να ανάψουν από κάτω φωτιά, ενώ ταυτόχρονα

άρχισαν να τον ραβδίζουν ασταμάτητα. Κατά τη διάρκεια του σκληρού βασανισμού ο άγιος προσευχόταν στον Κύριο για να τον ενισχύσει ψυχικά και να του κρατήσει την πίστη σταθερή και ακλόνητη. Οι βασανιστές χτυπούσαν το σώμα του αγίου με τόση βαρβαρότητα και ένταση, ώστε εξαντλήθηκαν από την κόπωση και άρχισαν να πέφτουν κάτω ο ένας μετά τον άλλο. Βλέποντας ο Λυσίας τη σθεναρή πίστη του θαρραλέου αθλητού του Χριστού Ευστρατίου, έδωσε την εντολή να ρίξουν στις πληγές του σώματός του ξύδι και αλάτι. Όμως με τη χάρη του Θεού οι πληγές έκλεισαν και ο Ευστράτιος βγήκε από το μαρτύριο σώος και αβλαβής.

Βιώνοντας ο χιλίαρχος Ευγένιος το θαύμα και την ακλόνητη πίστη του Ευστρατίου, φώναξε με παρρησία ότι είναι χριστιανός και ότι από εδώ και στο εξής σταματά να εκτελεί τις διαταγές του Λυσία. Στο άκουσμα αυτών των λόγων ο Λυσίας εξοργίστηκε τόσο πολύ, ώστε διέταξε να φυλακίσουν αλυσοδεμένους τον Ευγένιο, τον Ευστράτιο και όλους τους χριστιανούς. Την επόμενη ημέρα έδωσε εντολή στους υπηρέτες του να ετοιμαστούν για οδοιπορία προς τη Νικόπολη, ενώ πρόσταξε να φορέσουν στον Ευστράτιο παπούτσια με καρφιά, ο οποίος διατάχθηκε στη συνέχεια να τους ακολουθήσει. Όταν έφτασαν στα Αράβρακα, οι υπηρέτες δεν επέτρεψαν σε κανέναν να πλησιάσει να δει αυτή την οδοιπορία. Ένας όμως από αυτούς, που παρακολουθούσαν τα γεγονότα, ονόματι Μαρδάριος, βλέποντας τον άγιο να ακολουθεί την πορεία, είπε στη γυναίκα του ότι ο υψηλός αξιωματούχος Ευστράτιος περιφρόνησε πλούτη και δόξα για να θυσιαστεί για την αγάπη του Χριστού και να κερδίσει τη Βασιλεία των Ουρανών. Τότε η σύζυγός του τον παρότρυνε να ακολουθήσει τον άγιο, ώστε να αξιωθεί και εκείνος της θεϊκής δόξας και τιμής. Στη συνέχεια ο Μαρδάριος αγκάλιασε τα παιδιά και τη γυναίκα του και αφού προσευχήθηκε, έφυγε από το σπίτι και πήγε να βρει έναν ευσεβή άρχοντα, ονόματι Μουκάτορα, τον οποίο παρακάλεσε να γίνει ο προστάτης της οικογένειάς του, όπως και έγινε. Αμέσως μετά ο Μαρδάριος συνάντησε τον Ευστράτιο και του ζήτησε να τον συναριθμήσει στη συνοδεία του και στην πορεία του για το μαρτύριο υπέρ του ονόματος του Χριστού, ενώ βροντοφώναξε προς όλους τη χριστιανική του ιδιότητα. Τότε οι στρατιώτες τον συνέλαβαν και τον φυλάκισαν μαζί με τον Ευστράτιο και τον Ευγένιο.

Στο μεταξύ ανάμεσα στους φυλακισμένους χριστιανούς ήταν και ο πρεσβύτερος Αυξέντιος, τον οποίο αλυσοδεμένο οδήγησαν την επόμενη ημέρα στον Λυσία. Ο Αυξέντιος παρέμεινε σταθερός και ακλόνητος στην πίστη του και τότε αποφασίστηκε ο αποκεφαλισμός του σε δάσος για να φαγωθεί από τα θηρία. Στη διαδρομή προς τον τόπο της δι’ αποκεφαλισμού θανάτωσής του προσευχόταν, ενώ ζήτησε από έναν χριστιανό στρατιώτη, ο οποίος ονομαζόταν Ορέστης, να πει στον Ευστράτιο ότι έχει ανάγκη της προσευχής του και ότι σύντομα θα συναντηθούν.

Μετά τον αποκεφαλισμό του Αυξεντίου ευσεβείς χριστιανοί περισυνέλεξαν κρυφά μέσα στη νύχτα το ιερό λείψανο και το ενταφίασαν με τις πρέπουσες τιμές.

Μετά το μαρτυρικό τέλος του Αυξεντίου ο Λυσίας διέταξε να φέρουν ενώπιόν του τον Μαρδάριο, ο οποίος καθ' υπόδειξη του Ευστρατίου σε όλα τα ερωτήματα του Λυσία έδωσε την απάντηση ότι είναι χριστιανός. Η στάση αυτή του Μαρδαρίου προκάλεσε την οργή του αιμοσταγούς άρχοντα, ο οποίος έδωσε την εντολή να τρυπήσουν τους αστραγάλους του, να περάσουν σχοινιά από τις τρύπες και να τον κρεμάσουν, ενώ στη συνέχεια με πυρωμένα σουβλιά να του κάψουν τα νεφρά και την πλάτη. Κατά τη διάρκεια των φρικτών αυτών βασανιστηρίων και αφού ο Μαρδάριος προσευχήθηκε στον Κύριο, παρέδωσε την αγία του ψυχή στα χέρια του Θεού.

Στη συνέχεια ο Λυσίας διέταξε να του φέρουν ενώπιόν του τον Ευγένιο, ο οποίος με ξεχωριστή παρρησία διακήρυξε την παντοδυναμία του ενός και αληθινού Θεού.Το γεγονός αυτό εξαγρίωσε τον αιμοσταγή ηγεμόνα, ο οποίος έδωσε την εντολή να του κόψουν τη γλώσσα για την αυθάδη συμπεριφορά του,κατόπιν δε να κατακερματίσουν τα χέρια και τα πόδια του. Κατά τη διάρκεια του σκληρού αυτού βασανισμού ο γενναίος αθλητής του Χριστού Ευγένιος παρέδωσε την ψυχή του στον αθλοθέτη και δικαιοκρίτη Ιησού Χριστό.

Μετά τη μαρτυρική τελείωση του Ευγενίου ο Λυσίας αποφάσισε να γυμνάσει τους στρατιώτες του. Μάλιστα άρχισε να καλεί τον καθένα ξεχωριστά για να διαπιστώσει την ικανότητά του στο να ρίχνει με ευστοχία το ακόντιο. Μεταξύ των στρατιωτών ήταν και ο Ορέστης, ο οποίος ξεχώριζε για το παράστημα και την ομορφιά του. Μόλις όμως διατάχθηκε να ρίξει το ακόντιο στον στόχο, άνοιξε ο χιτώνας του και φάνηκε στο στήθος του ένας μικρός χρυσός σταυρός. Αμέσως ο Λυσίας τον ρώτησε τον λόγο που φοράει αυτόν τον σταυρό και αναρωτήθηκε μήπως είναι και αυτός χριστιανός. Τότε ο Ορέστης απάντησε με παρρησία ότι πιστεύει στον Ιησού Χριστό.Η θαρραλέα αυτή απάντηση εξόργισε τον Λυσία σε τέτοιο βαθμό,ώστε έδωσε την εντολή να τον δέσουν και μαζί με τον Ευστράτιο να οδηγηθούν στη Νικόπολη. Μόλις έφτασαν εκεί, πολλοί στρατιώτες δήλωσαν τη χριστιανική τους ιδιότητα. Το γεγονός αυτό εξόργισε, αλλά και προβλημάτισε τον Λυσία, ο οποίος πίστευε ότι ο Ευστράτιος με την ισχυρή προσωπικότητά του θα μπορούσε όχι μόνο να στηρίξει τους χριστιανούς, αλλά και να επηρεάσει τους ειδωλολάτρες υπέρ του ενός και αληθινού Θεού. Γι' αυτό ο Λυσίας αποφάσισε να στείλει τον Ευστράτιο και τον Ορέστη στον σκληρόκαρδο ηγεμόνα της Σεβάστειας, τον Αγρικόλα, και μάλιστα με μια επιστολή, στην οποία περιγραφόταν η δράση των δύο αθλητών της πίστεως. Κατά τη διάρκεια της πορείας τους προς τη Σεβάστεια, η οποία διήρκησε πέντε ημέρες, ο Ορέστης διηγήθηκε στον

Ευστράτιο όλα όσα συνέβησαν στον πρεσβύτερο Αυξέντιο μετά την απόφαση του Λυσία για τη δι’ αποκεφαλισμού μαρτυρική τελείωσή του.

Μόλις έφτασαν στη Σεβάστεια, ο Αγρικόλας διέταξε να τους φυλακίσουν και την επόμενη ημέρα οδηγήθηκαν ενώπιόν του. Ο ηγεμόνας απευθύνθηκε στον Ευστράτιο και τον προειδοποίησε, ότι εάν δεν υπακούσει στις εντολές του και δεν προσκυνήσει τους προγονικούς θεούς, θα δοκιμάσει πολύ σκληρότερα βασανιστήρια από αυτά, τα οποία υπέστη από τον Λυσία. Όμως ο Ευστράτιος με πειστική επιχειρηματολογία αποστόμωσε τον Αγρικόλα, λέγοντάς του ότι οι θεοί του Ολύμπου υπήρξαν αδύναμοι με πάθη και ανομίες και ότι ο μόνος αληθινός Θεός είναι ο Ιησούς Χριστός. Η επίμονη άρνηση του Ευστρατίου να προσκυνήσει τους ψεύτικους ειδωλολατρικούς θεούς εξόργισε τόσο πολύ τον τύραννο, ώστε διέταξε να φέρουν ένα σιδερένιο κρεβάτι και αφού ανάψουν από κάτω δυνατή φωτιά, να βάλουν πάνω σ’ αυτό τον νεαρό Ορέστη. Ο Ευστράτιος εμψύχωσε τον Ορέστη για να μείνει σταθερός και ακλόνητος στην πίστη του και αφού ο Ορέστης

προσευχήθηκε, παρέδωσε την ψυχή του στον Κύριο.

Ο Αγρικόλας έδωσε εντολή στη συνέχεια να φυλακίσουν τον Ευστράτιο. Ο άγιος κάλεσε έναν πιστό υπηρέτη να πάει στη φυλακή για να συντάξει τη διαθήκη του, σύμφωνα με την οποία η επιθυμία του ήταν να ενταφιαστεί μαζί με τους συναθλητές του, Αυξέντιο, Μαρδάριο, Ευγένιο και Ορέστη στην κατακόμβη Αλιβάζορα,η οποία βρισκόταν στη άκρη της πολίχνης των Αραβράκων. Επιπλέον ένα μέρος της περιουσίας του το άφηνε για να ανεγερθεί μοναστήρι, ενώ το υπόλοιπο θα το διέθετε στους φτωχούς και τους συγγενείς του. Στο μεταξύ την εποχή αυτή επίσκοπος στη Σεβάστεια ήταν ο άγιος Βλάσιος, ο οποίος θέλησε να επισκεφθεί στη φυλακή τον Ευστράτιο για να γνωρίσει από κοντά τον επιφανή αυτόν άνδρα, ο οποίος κατετρόπωσε με την επιχειρηματολογία του τον Αγρικόλα. Αφού δωροδόκησε τους φύλακες ο θεόπνευστος ιεράρχης του Χριστού Βλάσιος, εισήλθε στη φυλακή και συνομίλησε με τον Ευστράτιο. Κατά τη συνομιλία τους ο Ευστράτιος του αποκάλυψε ότι την επόμενη ημέρα θα θανατωθεί και του έδωσε τη διαθήκη του για να την εκτελέσει. Κατόπιν του ζήτησε να κοινωνήσει των Αχράντων Μυστηρίων. Τότε ο άγιος Βλάσιος τέλεσε μέσα στη φυλακή τη Θεία Λειτουργία και αφού ο ένδοξος αθλητής του Χριστού Ευστράτιος κοινώνησε, άπλετο φως περιέλουσε τη σκοτεινή φυλακή.

Την επόμενη ημέρα ο Ευστράτιος οδηγήθηκε ενώπιον του τυράννου, ο οποίος τον κάλεσε να υπακούσει στις βασιλικές προσταγές και να προσκυνήσει τους ψεύτικους θεούς. Ο αήττητος αθλητής της πίστεως παρέμεινε για μια ακόμη φορά ακλόνητος και σταθερός στην πίστη του στον Κύριο ημών Ιησού Χριστό, ενώ δήλωσε ότι αποστρέφεται και αναθεματίζει τους ψεύτικους θεούς. Τότε ο Αγρικόλας αποφάσισε να ριχθεί ο Ευστράτιος στη φωτιά και έτσι να τελειώσει η επίγεια μαρτυρική του πορεία. Αφού προσευχήθηκε στον Κύριο, τον Οποίο με τόσο μεγάλο πάθος αγάπησε και υπηρέτησε μέχρι τέλους, παρέδωσε μέσα από τις φλόγες την αγία του ψυχή στα χέρια του Θεού στις 13 Δεκεμβρίου του 296 μ.Χ. Μ’ αυτόν τον τρόπο ο άγιος Ευστράτιος έλαβε τον αμάραντο στέφανο της αγιότητος και ανέβηκε στον Ουρανό για να συνευφραίνεται μαζί με τους συναθλητές του, αγίους Αυξέντιο, Μαρδάριο, Ευγένιο και Ορέστη.

Μετά τη μαρτυρική τελείωση του αγίου Ευστρατίου ο άγιος Βλάσιος παρέλαβε τα ιερά λείψανα των πέντε ενδόξων μαρτύρων και μετά από πολυήμερη πεζοπορία και κάτω από αντίξοες καιρικές συνθήκες έφτασε στα Αράβρακα.Εκεί στη σωζόμενη μέχρι τις ημέρες μας κατακόμβη, όπου η αγία Μακρίνα παρέμεινε για κάποιο χρονικό διάστημα, τοποθέτησε μέσα σε τρεις τάφους τα ιερά λείψανα των πέντε ενδόξων και καλλινίκων αγίων. Στον ένα τάφο τοποθετήθηκαν τα λείψανα των αγίων Ευγενίου και Μαρδαρίου, στον δεύτερο τάφο τα λείψανα του πρεσβυτέρου

Αυξεντίου και στον τρίτο τάφο τα λείψανα των αγίων Ευστρατίου και Ορέστου. Μέχρι σήμερα οι τάφοι αυτοί αποτελούν ιερό προσκύνημα, τα δε ιερά και χαριτόβρυτα λείψανά τους, τα οποία φυλάσσονται σε ναούς και μοναστήρια της πατρίδος μας, αποτελούν αδιάλειπτη πηγή ευλογίας και θαυματουργών ιάσεων. Μεγάλο μέρος των ιερών αυτών λειψάνων μεταφέρθηκαν μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή στην περιοχή της Καβάλας και μέχρι σήμερα φυλάσσονται σε λειψανοθήκη στον θεμελιωθέντα το 1950 βυζαντινού ρυθμού ενοριακό ναό της Αγίας Τριάδος και των Αγίων Πέντε Μαρτύρων στο χωριό Πολύστυλο Καβάλας.Στον τόπο αυτό οι άγιοι Ευστράτιος, Αυξέντιος, Ευγένιος, Μαρδάριος και Ορέστης αποτελούν το σημείο της ευλαβικής αναφοράς και προσκύνησης όλων των κατοίκων της περιοχής. Οι πέντε άγιοι μάρτυρες τιμούνται επίσης με ξεχωριστή ευλάβεια στο μυροβόλο και αγιοτόκο νησί της Χίου, δεδομένου ότι οι ευσεβείς Χιώτες διατηρούσαν από ανέκαθεν στενές επαφές με την Καππαδοκία, αλλά και πολλοί κάτοικοι του νησιού είχαν μετοικήσει στη Μικρά Ασία. Η τιμή των αγίων στη Χίο αποδεικνύεται από την ίδρυση μονής επ’ ονόματι του αγίου Ευστρατίου στη συνοικία Βλατταριά της πόλεως Χίου, η οποία αφιερώθηκε κατόπιν στην ιδρυθείσα τον 11ο αιώνα περιώνυμη Νέα Μονή.Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι στο καθολικό της Νέας Μονής σώζονται μέχρι σήμερα ψηφιδωτά με τις απεικονίσεις των αγίων πέντε μαρτύρων. Δυστυχώς η μονή του Αγίου Ευστρατίου δεν υφίσταται πλέον, αλλά δύο ιεροί ναοί της Χίου, ευρισκόμενοι στα Θυμιανά και στον Βροντάδο, είναι αφιερωμένοι στη μνήμη των αγίων. Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί ότι ο θεμελιωθείς το 1890 και εγκαινιασθείς το 1898 βυζαντινού ρυθμού και κτισμένος από την περίφημη θυμιανούσικη πέτρα τρισυπόστατος περικαλλής ιερός ναός του Αγίου Ευστρατίου στα Θυμιανά της Χίου αποτελεί καύχημα όχι μόνο για τους κατοίκους της περιοχής των Θυμιανών, αλλά και για ολόκληρο το μυροβόλο και ευλογημένο αυτό νησί του Αιγαίου.Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ο εν λόγω μνημειώδης ναός συγκαταλέγεται στους μεγαλύτερους,ωραιότερους και επιβλητικότερους ναούς της Χίου με μήκος 32μ., πλάτος 17,20μ. και ύψος 26μ. Οι άγιοι πέντε μάρτυρες τιμούνται επίσης στη Σαντορίνη, όπου ο ενοριακός ναός του χωριού Βουρβούλος είναι αφιερωμένος στον άγιο Ευστράτιο, στο χωριό Σήμαντρα της Χαλκιδικής, όπου στον ενοριακό ναό των Αγίων Δώδεκα Αποστόλων φυλάσσονται τεμάχια ιερών λειψάνων των αγίων και παλαιά εφέστια εικόνα τους,χρονολογούμενη το 1866, στην Τήνο, όπου ο επ’ ονόματί τους ναός στο χωριό Αρνάδος φέρει την προσωνυμία «Άγιοι Μαρδαραίοι», και στη Λέρο, όπου έχει ανεγερθεί ναΰδριο επ’ ονόματι του αγίου Ευστρατίου.

Πλούσια είναι και η εικονογραφική απεικόνιση των αγίων ενδόξων και καλλινίκων πέντε μαρτύρων της Καππαδοκίας σε ναούς και μοναστήρια της Ορθόδοξης Ανατολής, όπως στην παλαίφατο Ιερά Μονή του Αγίου Ιωάννου Θεολόγου Πάτμου,

όπου η παλαιά αριστουργηματική εικόνα των αγίων χρονολογείται τον 17ο αιώνα (1650 – 1670) και είναι έργο του επιφανούς ζωγράφου Εμμανουήλ ιερέως Σκορδίλη. Η διάδοση της τιμής τους επιβεβαιώνεται και από την πλούσια υμνογραφία, η οποία έχει συνταχθεί για να προβάλλει υμνολογικώς τη σθεναρή ομολογία πίστεως, τους αθλητικούς αγώνες και το ένδοξο μαρτύριό τους, αφού μεταξύ των επιφανών υμνωδών ο Ιωάννης ο Δαμασκηνός συνέταξε τον Κανόνα και το ιδιόμελο των Αίνων, η Κασσιανή εποίησε δοξαστικά των Αίνων και ο Μοναχός Γεράσιμος ο Μικραγιαννανίτης Παρακλητικό Κανόνα.

Η ευχή όλων μας είναι οι άγιοι Ευστράτιος, Αυξέντιος, Ευγένιος, Μαρδάριος και Ορέστης να μας ενισχύουν στον αγώνα της κατά Χριστόν πνευματικής προκοπής και σωτηρίας και να μας παραδειγματίζουν με τη σθεναρή ομολογία και πίστη τους στον ένα και αληθινό Θεό, ο Οποίος τους τίμησε και τους δόξασε, καθιστώντας τα ιερά τους λείψανα αδιάλειπτη πηγή θαυματουργής χάριτος.